

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Reljef Bosne i Hercegovine

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:**3. Ciklus studija:**

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

3

5. Status nastavnog predmeta: Obavezni Izborni**6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:**

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Samo studenti geografije

8. Trajanje / semestar:

1

5

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

2

9.2. Auditorne vježbe:

0

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

1

10. Fakultet:

Prirodno-matematički fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Geografija

12. Odgovorni nastavnik:

Dr. sc. Alen Lepirica, docent

13. E-mail nastavnika:

alen.lepirica@untz.ba

14. Web stranica:

www.pmf.untz.ba

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

- Cilj predmeta je da studenti upoznaju u potpunosti reljef Bosne i Hercegovine;
- Da studenti identifikuju osnovne reljefne elemente pojedinih područja u Bosni i Hercegovini;
- Da studenti pravilno odrede geomorfološki položaj nekog područja;
- Zatim, da geomorfološki interpretiraju rezultate morfološke i morfostrukturne analize reljefa;
- Također, da opišu morfoevoluciju i savremenu dinamiku reljefa naše države;
- Da samostalno zapažaju međuzavisnost geomorfoloških procesa i njihovu povezanost sa geološkim, klimatološkim, hidrološkim, pedogenetskim, biogeografskim i antropogeografskim procesima i pojavama;
- Da studenti budu upućeni u osnovne principe kompleksne geomorfološke regionalizacije Bosne i Hercegovine.

16. Ishodi učenja:

Na kraju semestra/kursa uspješni studenti, koji su tokom čitavog nastavnog perioda kontinuirano obavljali svoje obaveze, će biti osposobljeni da:

- Usvojeno znanje iz nastavnog predmeta "Reljef Bosne i Hercegovine" omogućit će uspješnim studentima da lakše savladaju gradivo iz sljedećih nastavnih predmeta: Primijenjena geomorfologija, Fizička geografija Bosne i Hercegovine, Geografija Bosne i Hercegovine I, Terenska nastava, Regionalna geografija Evrope, Afrike, Amerike, Azije, Australije i Oceanije.
- Da praktično i teoretski primjene znanja iz ovog predmeta pri izradi završnog rada, zatim pri budućim predavanjima, terenskoj nastavi, terenskim i kabinetskim istraživanjima, izradi prostornih planova itd.;
- Da interpretiraju prirodnu osnovu područja;
- Da su osposobljeni da samostalno utvrde vezu između fizičko-geografskih faktora.

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

1. Geomorfološki položaj Bosne i Hercegovine;
2. Osnovna geomorfološka i geološka obilježja Bosne i Hercegovine;
3. Osnovna obilježja reljefa i njegovog morfostrukturnog razvoja;
4. Geomorfološka makroregija "Gore, pobrđa, zavale i kotline sjeverne Bosne";
5. Geomorfološka makroregija "Bosansko sredogorje";
6. Geomorfološka makroregija "Visoki središnji Dinaridi"
7. Geomorfološka makroregija "Okršena planinska uzvišenja sa međugorskim zavalama Vanjskih Dinarida"
8. Geomorfološka makroregija "Niska Hercegovina"

18. Metode učenja:

Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, posmatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje.

Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni.

U cilju efikasnog izvođenja nastave, postizanja ishoda učenja i kompetencija studenata, planirane su sljedeće metode uspješnog učenja: Metoda usmenog izlaganja, metoda demonstracije i ilustracije, metoda razgovora u obliku pitanja i odgovora ili u obliku rasprave, tekstualna metoda i metoda praktičnog rada.

Predavanja se uglavnom izvode frontalnim oblikom rada uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja, uz aktivno učešće i diskusije studenata.

Laboratorijske vježbe uključuju: frontalni rad, rad u grupama, rad u parovima, individualni, te rad na terenu.

Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem završnog ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina, i sadrži maksimalno 100 bodova (Odjeljak 20.)

Za prisustvo na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Maksimalan broj od 5 bodova dobivaju studenti koji nisu ili su jednom izostali, 4 boda dobivaju studenti koji su izostali 2 puta, 3 boda studenti koji su izostali 3 puta, a studenti koji su izostali više od tri puta ostvaruju 0 bodova.

Za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Aktivnost studenta se vrednuje njegovim angažmanom u nastavnom procesu (predavanjima i vježbama).

Nakon odslušane prve polovine semestra studenti pismeno polažu test (prvi parcijalni ili prvi kolokvij) koji obuhvata do tada obrađeni nastavni sadržaj predavanja i vježbi. Svaki tačan odgovor boduje se brojem bodova koji zavisi od težine pitanja. Na prvom testu student može ostvariti maksimalno 15 bodova. Nakon odslušane druge polovine semestra studenti pismeno polažu drugi test. Svaki tačan odgovor boduje se brojem bodova koji zavisi od težine pitanja. Na drugom testu student može ostvariti maksimalno 15 bodova. Ukupan broj bodova koji student može postići kroz navedeno testiranje je 30. Oba testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime se postiže ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit.

Predispitne aktivnosti koje su uključene u sistem bodovanja odnose se na izradu i odbranu seminarskog rada u okviru planiranih praktičnih vježbi, radom u kabinetu i na terenu. Izradom i odbranom seminarskog rada student može postići maksimalnih 10 bodova.

Završni ispit se obavlja pismenom provjerom znanja. Pismena provjera obuhvata cjelokupan nastavni sadržaj predavanja i vježbi. Ovom provjerom znanja student može maksimalno ostvariti 50 bodova. Na završnom pismenom ispitu student odgovara na pet pitanja pismenim odgovorom, iz programskog sadržaja nastavnog predmeta, teoretskog karaktera. Završni pismeni ispit se može položiti ukoliko student natpolovično odgovori na sva postavljena pitanja. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 boda od čega minimalno 25 bodova na završnom ispitu. Identičan završnom je način polaganja popravnog i dodatnog popravnog ispita.

20. Težinski faktor provjere:

Ocjena na ispitu sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali:

Kriterij	Broj bodova	Osvojen broj bodova	Ocjena	ECTS ocjena
Urednost pohađanja nastave	0-5	< 54	5	F
Aktivnost na nastavi	0-5	54 - 63	6	E
Testovi tokom nastave	0-30	64 - 73	7	D
Seminarski rad	0-10	74 - 83	8	C
Završni ispit	25-50	84 - 93	9	B
Ukupno	25-100	94 - 100	10	A

21. Osnovna literatura:

1. Lepirica, A. (2013): Geomorfologija Bosne i Hercegovine, Sarajevo Publishing, Sarajevo;
2. Cvijić, J. (1926): Geomorfologija II, Državna štamparija Kraljevine SHS, Beograd;
3. Bušatlija, I. (1972): Morfostrukturne i morfoskulpturne karakteristike reljefa Bosne i Hercegovine.-IX Kongres geografa Jugoslavije, Sarajevo;
4. Enciklopedija Jugoslavije, Separat SR Bosna i Hercegovina, JLZ, Zagreb, 1983.;
5. S.Čičić, Geološki sastav i tektonika Bosne i Hercegovine, Earth Science Institute, Sarajevo, 2002. Godine;
6. Atlas Jugoslavije, SNL, 1987. Zagreb;
7. R. Milosavljević (1973.): Klima Bosne i Hercegovine, Disertacija, Geografski odsjek PMF-a, Sarajevo;
8. R. Lakušić (1982-83.): Klimatogeni ekosistemi Bosne i Hercegovine, Geografski pregled 26-27., Sarajevo.

22. Internet web reference:

1. <http://geomorfologija Bosne i Hercegovine/>

23. U primjeni od akademske godine:

2016/2017.

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV: